

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gospi, Kranju, St. Petru, Postojni, Sečani, Nabušnici, Sv. Luciji, Dolzinu, Ajdovščini, Derabergu itd. Zastavice števe po 5 nvč. (10 stot.).

DELASI SE RAČUNAJE NA MILIMETRE v širokosti 1 bolona. OENE: Trgovinski in občinski opisi po 8 st. mm, osarznice, zabavice, posadnice, agenci donavnih zavodov po 20 st. mm. Za opise v tablici lista do 5 vrst 20 K, vsaka sadajna vrsta K 2. listi opisi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 st. Opise sprejema Inženirski oddelk uprave „Edinosti“. — Plačuje se izločno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utoljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 3.00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Nar. delav. organizacija

vabi na

izredni občni zbor

ki se vrši

v nedeljo, dne 5. junija t. l. v veliki dvorani „Nar. doma“ v Trstu.

DNEVNI RED:

1. Organizacijski statut.
2. Izprememba pravil.
3. Izprememba pravil podpor. zaklada.
4. Pristop N. D. O. k češki delavski zvezi.
5. Delavska hranilnica in posojilnica.
6. Razno.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen ob 8. uri, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu članov.

Z ozirom na to, da so na dnevnem redu važne stvari, za katere je treba temeljitega in resnega razgovora, prosimo točne udeležbe.

V TRSTU, dne 6. majnika 1910.

ZA ODBOR

Nar. delavske organizacije.
dr. J. Mandić, preds.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar v Bosni. — Defiliranje čet.

SARAJEVO 1. Cesar je prijahal na vezbališče v kratkem galopu. Ko je sprejel poročilo kornega poveljnika viteza Anffenberga je objahal fronti obeh strani ter ogledal čete, ki so izšle v svečanem odelu. Po 20 minutah se je cesar vrnil na desno krilo. Vse godbe so zasvirale cesarsko himno, bobni so zapeli in rogovi so zasvirali generalno koračnico. Cesar je tedaj jahal proti tribunom, kjer je bilo zbrano občinstvo. V tem trenutku je občinstvo začelo veselo vsklikati. Vsi možki so se odkrili in dame so mahale z robci. Pogled na cesarja, ki je kljub visoki starosti jahal v galopu, je povzročilo med gledalci veliko veselje in navdušenje.

Občudovanja uredno in izvrstno držanje cesarja je napravilo na občinstvo očarajoč utis. Cesar je bil očitno razveseljen na tej srčni ovaciji, ter je zahvalil z voljškim pozdravom napram tribunom, ter obrnil konja, da bi opazoval defiliranje čet.

Defiliranje so otvorili veterani, potem je sledil deški penzionat. V nepregledni vrsti so korakali pešči, za vsakim polkom en oddelek strojnih pušk. Tem je sledila konjica in potem topništvo, potem zopet kavalerija in gorska pehota. Po tehniških četah so zaključili dragonci v kratkem galopu sijajno vspele defiliranje.

Cesar, ki je bil očitno zadovoljen čvrstim držanjem čet, je med ponovnim burnim pozdravljanjem občinstva zapustil vezbališče in se povrnil v konak.

Občinstvo je cesarja na celi poti navdušeno pozdravljalo.

Cesar v begovi džamiji.

SARAJEVO 1. Cesar je obiskal katoliško, pravoslavno in protestansko cerkev, turško džamijo in oba judovska templja, (onega avstrogrških in španjolskih židov. Posebno zanimiv je bil cesarjev obisk v begovi džamiji. To je sploh eno najsijajnejših svetišč islama. Zgradba, se sme prištevati med najlepše umetniške spomenike orijenta. Ko se je cesar približal mošeji, so mu šli nasproti hodža in drugi duhovni predstavniki v sijajnih orijentalških nošah. Efendija Arnavtović, načelnik verske avtonomne občine ga je pozdravil s kratkim govorom. Nek deček je izročil cesarju velik šopek cvetlic, na kar se je cesar smehljaje priklonil ter ga pogladil po licu. Na vratih mošeje je čakal Reis ul ulema, na kar je cesar šel v džamijo po bogatih perzijskih preprogah, da se, kakor predpisuje vera, ni dotaknil tal. Spremljala sta ga minister Burian in Varešanin. V spremstvu hodže je šel cesar do prestola, ki je bil okrašen z damaskom in je od tam s pozornostjo zasledoval kratko molitev imama.

Med bivanjem v džamiji so se odkrili cesar in spremstvo, ki so bili v generalskih paradnih uniformah.

SARAJEVO 1. Za avdijenco je zaprosilo tudi 10 članov broječe odposlanstvo srbskih kmetov iz raznih krajev Bosne in Hercegovine, da bi izročili vladarju prošnjo za obvezno odkupljenje kmetov. Odposlan-

stvu je pa bilo rečeno, da je cesar ne more sprejeti v tej lastnosti, ter so bili člani odposlanstva opozorjeni, naj izročijo spomenico kabinetni pisarni, ker stoji vlada na stališču odkupa.

SARAJEVO 1. Cesar je povzel danes na vezbališču revijo čet tukajšnje garnizije. Sijajni vojaški paradi, ki je bila pogodovana po lepem vremenu, so prisostvovali med drugimi dostojanstveniki: minister zunanjih zadev grof Aehrenthal, min. Burian, nadšk. dr. Stadler, pomožni škof Sarič, številno izbrano občinstvo in velika množica ljudstva. Vojni minister se je nahajal v cesarjevem spremstvu. Cesar je bil povsodi predmet viharnih izjav simpatij.

SARAJEVO 1. Danes ob enajstih predpoludne so defilirali pred vladarjem otroci ljudskih šol. Cesar je prišel s spremstvom točno ob določeni uri na teraso pred konakom. Otroci so hodili med sviranjem neke koračnice po štiri in štiri cele pol ure mimo, predno je bilo videti konec. Ko so šli mimo terase, so navdušeno in živo vsklikali na cesarja. Ko je nastopila mala pavza, je vstopil en učitelj naprej, se globoko poklonil pred vladarjem ter stopil potem na vzvišen pult. Na njegovo znamenje so zadoneli v mogočnih akordih glasovi cesarske pesmi. Mladi, sveži glasovi so vplivali z nepopisnim čarom. Cesar je poklical dirigenta k sebi ter mu izrekel svojo zahvalo. Na novo so zadoneli navdušeni živio-klici, ko je voditelj zbora naznanil otrokom cesarjevo zahvalo.

Cesar se je izrazil napram svoji okolici zelo pohvalno o tej prisrčni in impozantni manifestaciji, ki mu je napravila veliko veselje.

Pomiloščenje 200 kaznjencev.

SARAJEVO 1. Zgodaj zjutraj je bila nabit po mestu cesarjev sklep, s katerem je pomiloščenih 200 kaznjencev. Med pomiloščenimi jo 31 vojnih beguncev iz Gacke, dalje 6 veleizdajnikov, ki so bili od vojne sodnje v Tuzli obsojeni v večletno ječo ter druge radi političkih zločinov obsojene osebe.

Otvoritev bosanskega deželnega zbora.

SARAJEVO 1. Otvoritev bosanskega deželnega zbora je določena za dan 15. junija. Cesarski patent, z latinskimi in cirilskimi črkami, je že podpisan. — V knjigo mesta Sarajeva se je cesar podpisal v hrvaškem jeziku.

Volitve na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 1. Volitve za državni zbor so začele danes. Danes se bodo vršile volitve za 337 poslancev. V Budimpešti je bilo dopoludne le malo ali nič opaziti o volilnem gibanju. Samo z večine hiš viseče zastave z imeni kandidatov kažejo, da se vrše danes volitve tudi v glavnem mestu, ki voli 9 poslancev.

CZEGLED 1. Tukaj je bil enoglasno izvoljen Fran Košut.

DEDES 1. Tukaj je bil enoglasno izvoljen član narodne delavske stranke Ludwig Borbely.

BUDIMPEŠTA 1. Do 11:30 je znan izid 46 volitev, ki so se izvršile enoglasno. Dobila je narodna delavna (vladna) stranka 34 mandatov, Košutova 1, Justova 1, ljudska 1, izven strank stoječi pristaši nagodbe iz leta 1867. 4, izven strank stoječi pristaši programa iz leta 1848. 1, in narodnosti 1. Košutova in ljudska stranka zgubita vsaka po 4 mandate, Justova stranka 1 mandat. Med izvoljenimi je tudi grof Tisza.

BUDIMPEŠTA 1. Do 3 ure popoldne je bilo znanih 75 volilnih uspehov. Od izvoljenih jih odpada na narodno delavno stranko 48, na Košutovo stranko 9, ne Justovo stranko 2, ljudsko stranko 1, ne 67-te brez stranke 9, 48-te brez stranke 3 in na narodnosti 1 mandat. Košutova stranka je izgubila 7 in dobila 2 mandata, Justova stranka je izgubila 6, ljudska stranka 4 in narodnosti 1 mandat.

Finančni minister Lukacs je bil izvoljen poslanecem v Kormoczu, med izvoljenimi so bivši minister grof Albert Apponyi, poljedelski minister Daranyi, grof Julij Andrassy in Geza Polonyi. Nadalje je v Kismartonu enoglasno izvoljen bivši državni tajnik Fran Bolgar. V Ugri, ki je bil dosedaj v posesti Košutove stranke, je bil izvoljen grof Stefan Tisza.

BUDIMPEŠTA 1. Ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary je dospel danes semkaj in si je dal takoj poročati o dose-danjih uspehih volitev.

BUDIMPEŠTA 1. Nadalje so bili izvoljeni: grof Aleksander Andrassy (67-ti brez stranke), grof Moric Esterhazy (67-ti brez stranke), bivši podpredsednik poslanske

zbornice Gabriel Daniel (delavna stranka) in poljedelski minister grof Bela Szerenyi.

BUDIMPEŠTA 1. Do 7. ure zvečer je bilo znanih 105 volilnih uspehov. Na narodno delavno stranko jih odpada 67, na Košutovo stranko 13, Justovo stranko 4, ljudsko stranko 2, narodnosti 3 in na demokrate 2 mandata. Od 67-tih brez stranke je izvoljenih do sedaj 11, od 48-tih brez stranke 3 kandidatje. Košutova stranka je izgubila 14, dobila 2; izgubile so: Justova stranka 4, narodnostne stranke 4 in demokrate 1 mandat. Poljedelski minister Serenyi je izvoljen že v dveh okrajih. Nadalje sta izvoljena ministra Lukacs in Zichy, ter državna tajnika Kalman in Koloman Szell. Grof Stefan Tisza, ki je že izvoljen v Ugvaru, ima v trenutku v Aradu proti Baratasu (Košutova stranka) 1000 glasov večine.

Volilci spustili v zrak župnišče.

BUDIMPEŠTA 1. Iz Karansebesa brzojavljajo: Volilci rumunskega kandidata v Körpeno so spustili v dinamitom v zrak župnišče, ker je župnik volil vladnega kandidata.

Finančni odsek.

DUNAJ 1. Finančni odsek poslanske zbornice je izvolil pododsek 26 členov, ki je določil poročevalce za posamične vladne davčne predloge. — Proračunski odsek je pričel razpravljati proračun ministerstva za uk in bogočastje.

Italijanski minister za unanje stvari odpotoval iz Berlina.

BEROLIN 1. Italijanski minister za unanje stvari Markiz di San Giuliano je danes ob 8. uri dopoludne odpotoval v Rim. Na anhaltskem kolodvoru sta se poslovila od njega italijanski poslanik Pansa s poslanskim osebjem in državni tajnik baron Schoen.

Črnogora postane kraljestvo.

BELIGRAD 1. „Dnevni list“ poroča iz srbskega uradnega vira, da je petrograjski kabinet oficijelno obvestil srbsko vlado, da bo kneževina Črnogora sporazumno z vele-vlastmi proglašena meseca avgusta kraljestvom.

Sestanek nemškega cesarja z italijanskim kraljem.

DUNAJ 1. „Reichspost“ poroča: V berlinskih diplomatskih krogih se govori, da se v kratkem nemški cesar Viljem sestane z italijanskim kraljem Viktorjem Emanuelom.

Krečansko vprašanje.

CARIGRAD 1. „Ikdam“ je zvedel, da je Rusija sporočila ostalim krečanskim zaščitnim vlastim, da je treba drugače rešiti vprašanje glede krečanskega guvernerja, ker noče Turčija dovoliti, da bi se zopet imenovalo Zaimisa.

CARIGRAD 1. V Adabasarju (Anatolija) se je prijavilo 15.000 dobrovoljcev za vojno proti Kreti.

Žrebanje.

DUNAJ 1. Na današnjem žrebanju državnih sreček iz leta 1864 je glavni dobiček 300.000 K zadela serija 2258 št. 30; drugi dobiček 40.000 ser. 3146 št. 43; 20.000 K 3283 št. 58, 10.000 K št. 677 št. 32 in ser. 2509 št. 98; 4000 K ser. 636 št. 58, ser. 2864 št. 50 in 2000 K ser. 636 št. 66, ser. 926 št. 55 in 1969 št. 86.

DUNAJ 1. Na današnjem žrebanju turških sreček v Carigradu je glavni dobiček 200.000 frankov zadela št. 1,523,602, po 4000 frankov sta zadela št. 1,155,207 in št. 1,869,190.

Nova francoska zbornica.

PARIZ 1. Novoizvoljena zbornica je imela danes popoldne svojo prvo sejo, in je izvolila provizorični biro in izžrebala dela. Na seji je bilo izredno veliko število poslancev. Predsedoval je najstarejši posl. Passcy.

PARIZ 1. Brison je bil z 232 glasovi izvoljen provizoričnim predsednikom zbornice.

PARIZ 1. Senat je danes zapričel svoje delovanje.

Ruski samostan oropan.

JEKATERINOSLAV 1. Blizu Slavjano-srbska so neznani lopovi oropali samostan. — Pri tem sta bila opat in en duhovnik lahko ranjena z bombo, en menih je bil ubit.

Iz Albanije.

SOLUN 1. Divizija Torgut Šefket paše se je na Rakoviških višavah združila z divizijo Osman paše in je s 30 batalijoni zasedla Djakovo in okolico. Čete so tudi tamkaj pričele razoroževati Arnaute in so v vaseh pri Rakovici odvzele že 2000 pušek, ne da bi naletele na odpor.

Ruska дума.

PETROGRAD 1. Državna дума je na svoji sinočni večernji seji v drugem čitanju vsprejela zakonski načrt glede uvedbe zemstev v zapadnih gubernijah.

Curih 1. Zastrupilo se je s svinjskim mesom okoli 30 oseb, ki se nahajajo vse v smrtni nevarnosti. — En delavec je že umrl.

Sadovi Stadlerjeve politike v Bosni.

O priliki sedanjeda cesarjevega bivanja v Bosni je zelo značilno dejstvo, da tudi Srbi povsodi najprisrčneje in navdušeno pozdravljajo cesarja. Vidi se, da se je izvršil v Srbih velik prevrat v mišljenju. Preje odločni protivniki Avstrije in aneksije, so se končno sprijaznili z gotovim dejstvom ter se udali v neizogibno usodo. Kakor pametni računarji in trezni politiki so Srbi prilagodili svoje postopanje novim razmeram. In danes že se kažejo za Srbe ugodne posledice tej taktiki. Očividno je, da je današnji vladni kurz, ki je bil preje Srbom odločno neprijazen, že začel računati znjimi kakor vodilnim elementom političkega življenja v anektiranih pokrajinah. Vse kaže, da se bo vlada v bodoče naslanjala v prvi vrsti na srbski element.

Preje več ali manje prijazna Hrvatom, je mislila, da bo možno ustvariti koalicijo Hrvatov in mohamedanov proti Srbom. Med mohamedani je bilo tudi dobro razpoloženje za paktiranje s Hrvati. To že iz enostavnega razloga, ker jim je bil hrvaško-katoliški element vedno simpatičnej, nego srbsko-pravoslavni. Mnogo mohamedanov se je tudi že narodno in politično priznavalo za Hrvate. Vse bi bilo šlo dobro in lepo, da ni prišel vmes nadškof dr. Stadler, ki je vse pokvaril. To pa s tem, da je pred vsem identifikiral hrvaštvo s katoličanstvom. In v deželi, kjer je toliko veroizpovedanj, kjer je verska občutljivost razvita do skrajnosti, kjer je torej verska toleranca predpogoj vsake pametne politike, posebno še za katoliški element, ki tvori le nejakaj manjšino, v tej deželi je hotel dr. Stadler tirati politično-najskrajnejega klerikalizma. Naravna posledica temu je bila, da so se mohamedani odvrnili od Hrvatov in da je prišlo do sporazuma med Srbi in mohamedani, to je, med onima dvema elementoma, ki sta se skozi poltisočletja medsebojno uničevala.

Temu ne dovolj, je končno dr. Stadler razcepil še hrvaški element v dve stranki. Ker mu „Hrvatska narodna zajednica“ ni hotela slepo parirati, je ustanovil svojo „Hrvatsko katoliško udruogo“, ter je H. N. Z. proglasil za protivniško, da-si so bili v njej tudi frančiškani — oni frančiškani, brez katerih bi danes v Bosni sploh ne bilo več katolikov!

In kakor znano, je dr. Stadler v svojem fanatizmu šel celo v Rim, da bi izposloval kak ukrep sv. Stolice proti frančiškonom; a kakor je razvidno iz ukora, ki ga je dobil dr. Stadler predvčerajšnjim od samega cesarja, je hotel doseči v Rimu tudi to, da bi sv. Stolica uplivala na skupno vlado, ozioroma na vladarja, da bi se spremenilo sedanji politični kurz.

Ko se je namreč nadškof dr. Stadler, na čelu katoliške duhovščine, poklonil cesarju v sarajevski vladni palači, je cesar vprašal dr. a Stadlerja s posebnim poudarkom: „Vi ste bili zopet v Rimu?“ Nadškof je odvrnil: „Njegova Svetost voščil Vašemu Veličanstvu, da bi dosegli starost bavarskega princa-regenta in še sto let po vrhu.“ Cesar je zamahnil nejevoljno z roko ter rekel: Znam, da mi je Njeg. Svetost blagohotno naklonjena, ali Vaša ekscelencija bi bili storili pametneje, da niste šli v Rim ter da bi bili opustili vsaki poskus, da bi pregovorili Vatikan, da bi se vmeševal v našo politiko.“

Potem je pustil cesar Stadlerja in se obrnil napram frančinskanskemu provincijalu Mišiču, s katerim se je jako prijazno razgovarjal ter mu se zahvalil za delovanje med volitvami!

Iz tega je razvidno, da je cesar jako dobro poučen o razmerah. Merodajnim krogim gotovo ni ljubo, da morajo danes paktirati z onimi elementi, ki so bili še včeraj najodločnejši protivniki aneksije in monarhije. A kaj naj store? Hrvatje so že sami na sebi le neznatna manjšina, a poleg vsega tega še ta manjšina ni složna. Ako bi se vlada pogodila z dr. Mandićem, bi nasprotoval dr. Stadler, ako bi se pogodila s tem, bi nasprotval oni. Kaj je torej naravnega, nego da išče vlada zaslonbe pri Srbih, ki jej stoji nasproti kakor složna in

kompaktna stranka, z določenim in jasno začrtanim programom?

Ljubljanski „Slovenec“ se torej popolnoma po krivici zaletava v skupno vladu, ker je svojo dosedanjno politiko v Bosni spremenila Srbom v prilog. Bolje bi bilo, da pove po pravici, da je dr. Stadler s svojo intransigenco in versko nestrpnostjo po sili pognal vladu Srbom v nazočje. Ako se strune preveč napejajo — počijo. To velja povsodi in tudi v politiki. Zato bi baš iz slučaja dr. Stadlerja zamogli naši „Slovenčevci“ crpiti marsikak koristen nauk. Se ve, da mi ne pričakujemo tega. Oni bodo pač drli tudi dalje naprej po strminah svoje intransigence, dokler jih ne zadene usoda, slična oni, ki je zadela dr. a Stadlerja.

Vseučiliščno vprašanje. — Politika blaznosti.

Proprio cosi! Tako začena včerajšnji „Piccolo“ svoj vsakodnevni referat o hipnem položaju v vprašanju italijanskega vseučilišča. Proprio cosi! vslika „Piccolo“, češ: Nemci se razcepljajo, Slovani se uje dinjajo! Nemci da se ne umejo zjediniti niti ob vprašanju, ki ne zadevuje nobenega njihovega interesa, kakoršnje je vprašanje italijansk. vseučilišča, dočim Slovani streme po združenju vseh svojih sil, in to ne samih onih v monarhiji, ampak tudi od zunaj.

Na to — jeremijado je intoniral včerajšnji „Piccolo“ referat.

Da, proprio cosi! vsklikamo tudi mi: danes piskajo Italijani marzeljeze in poskočnice, jutri — stočejo žalostinke!

„Piccolo“ aludira namreč na vesti, da bodo na slovanskem kongresu v Sofiji razpravljali tudi o eventualni ustanovitvi vse-slovsanske univerze v Pragi.

In „Piccolo“ bi hotel to namero Slovanov fruktificirati ter se kaže pri tem — „Piccola“, ki ne more ni dihniti, da ne bi zagrešil kakega farizejstva, kakega sumničnja, kake perfidije.

Isti „Piccolo“, ki britko toži, da se Nemci ne morejo zjediniti niti za tak italijanski postulat kakoršen je vseučiliščno vprašanje, ki da ne tangira prav nobenega nemškega interesa — isti „Piccolo“ nastopa kakor mentor in diktator v stvari, ki ne tangira nobenega italijanskega interesa! Očetovsko strogostjo opozarja namreč Nemce, da bi eventualna vseslovsanska univerza stajala v nevarnost — nemški značaj Dunaja!!

Od kdaj neki so naši Italijani poklicani varuhi nemškega značaja dunajskega mesta?! Eventualna ustanovitev vseslovsanske univerze bi bilo vendar vprašanje Slovanov in Nemcev, oziroma Dunajčanov. Taki so: sedaj vam proglašajo načelo, da naj se noben narod ne utika v stvari, ki ne tangirajo nobenega njegovega narodnega interesa; potem pa se hitro ujedajo radi eventualne ustanovitve slovsanske univerze na Dunaju, torej radi vprašanja, ki ne zadevuje nobenega njihovega narodnega interesa! A če se morda vendar toliko čutijo avstrijske državljanke, da tudi za-se reklamirajo besedo glede usode glavnega mesta države, potem pa po vsej božji logiki že celo ne bi smelo biti njihovo mesto na strani Nemcev, ki reklamirajo Dunaj le za-se, ampak na strani drugih narodov, ki zahtevajo, da je Dunaj verna slika narodnostne sestave vse države — kjer se more čutiti domačinom sleherni državljan.

Ali nikar ne pripovedujte tega Italijanom, ker oni so nedostopni za vsako besedo pameti in zdravega egoizma. Pri naših Italijanih morete najti tega ali onega le politične iskrenosti, resnosti in doslednosti ne pričakujte od njih!

Evo vam, o slovenski oboževalci italijanskih besnežev: taki-le so ti naši varvanci in usiljenci! Njihovo sovraštvo ne besni le proti nam tržaškim „denuncijantom“, ampak proti vsemu avstrijskemu Slovanstvu! Karar in kjer le morejo delati škodo Slovanom, jo delajo, čeprav nimajo od tega nikake koristi, marveč celo škodo za svoje kulturne aspiracije.

Kakor n. pr. ravno ob vseučiliškem vprašanju. Tu vam tirajo naravnost politiko blaznosti. Normalen človeški razum jednostavno ne more umeti take taktike. Tu vam jadicujejo sami, da so glede njihovega vseučilišnega vprašanja mnenja med Nemci tako v navskrižju, da skoro ni misliti na nemško celotno pomoč. Vidijo to in pišejo to! A kaj delajo? Mesto, da bi storili, kar bi storil vsaki razsoden človek — da bi namreč pomoči, ki je pri Nemcih ne morejo dobiti, iskati drugje — ne vedo Italijani za drugo sredstvo, nego da iste Nemce hujskajo proti Slovanom radi stvari, ki Italijane prav za prav nič ne briga, da-si mora biti jasno tudi vsakemu političnemu abecedarju da bi bilo ravno radi konfuzije v nemškem taboru glede na ital. vseučiliščno vprašanje v najeminentnejem interesu Italijanov da ne žalijo in izživljajo Slovanov, ampak da bi jih skušali pridobiti!! Po svoji edini metodi v traktiranju svojega vseučilišnega vprašanja so zašli Italijani v prečudno situacijo. Nemška vojska, ki naj jim pomaga, gleda na ne vemo koliko front; Čehe in Ju-

goslovane pa Italijani sami v svoji politični perversnosti naravnost silijo, da morajo stati v trdni jednstveni falangi!!

Ali res ni več med avstrijskimi Italijani niti enega moža, ki bi imel dovolj bistrega vida in avtoritete, da bi napravil kraj tej politiki — blaznosti?!!

Za slogo med Hrvati in Srbi.

Na drugem mestu pišemo o novem kurzu v Bosni. Sicer so danes že vsi trezni elementi med Hrvati in Srbi prišli do prepričanja, da je rešitev in bodočnost Jugoslovanov le v složnem delu Hrvatov in Srbov. V tem znamenju so se tudi izvršile volitve v bosenski deželni zbor. Zastopniki bosanskih Srbov so bili do nedavno odločni protivniki Hrvatov in so kar zanikali obstanek teh poslednjih v Bosni. Istotako so pa tudi bosanski Hrvatje zanikali obstanek Srbov.

Posledica zagrebškega „veleizdajniškega“ procesa je bila, da je „Srpska Rijec“, glasilo bosanskih Srbov, prenehala z napadi na Hrvatje. Odcepljenje dr. Stadlerja od H. N. Z. je imelo za posledico, da so se tudi bosanski Hrvatje pod vodstvom dr. Mandića nekoliko temperirali. Da-si vse kaže — kakor naglašamo na drugem mestu — da se bo vlada opirala v prvi vrsti na Srbe, se vendar ni bati, da bi to imelo za posledico preganjanje Hrvatov. To dokazuje že sklep mestnega sveta sarajevskega, da je na mestni hiši poleg cesarske in mohamedanske verske zastave dal razobesiti tudi srbsko in hrvatsko trobojnico. Tak sklep pa je bilo možno doseči le sporazumno s Srbi. Iz tega sledi, da smemo novi kurz v Bosni smatrati kakor zmago ideje koncilijance nad politiko nestrpnosti v razmeri med Hrvati in Srbi. Poleg tega je pa le naravno in pravilno, da imajo Srbi prvenstvo, ker so najmočnejši, politični najbolj zreli in gospodarski najbolj agilni element v deželi. Ako bi izvestni fanatiki v Hrvatski in na Slovsanskem hoteli kaj družega, kažejo s tem pomanjkanje potrebnega kriterija.

Dnevne novice.

† Filip Zamboni. Umril je na Dunaju italijanski pisatelj in učenjak Filip Zamboni. Zamboni rodom Tržačan, je napravil svoje študije v Rimu in se je udeležil italijanskih bojev za osvobodjenje. Pozneje se je vrnil v Avstrijo in se preselil na Dunaj, kjer je postal profesor na dunajski trgovski akademiji, ob enem je bil privatni docent na tehniški visoki šoli. Zamboni se je mnogo bavil z študijami o Danteju.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Včeraj zjutraj je preminila v Barkovljah gospa Marija Pertot, glavariča znane rodoljubne rodbine in mati megerja pri našem listu, g. Ernesta Pertota. Pokojnici večni mir, a žalujočim preostalim naše sožalje!

Iz policijske službe. Policijska koncipista Alojz Gherisnich in dr. Peter Grassl v Trstu sta imenovana policijskima komisarjema. Oba ostaneta na svojih dosedanjih mestih.

Nemški most do Adrije. Prejeli smo: Že večkrat je bilo citati na tem mestu, kako da tržaška c. kr. redarstvena oblastva pomagajo graditi nemški most do Adrije s tem, da sprejemajo v službo ljudi, ki ne znajo besedice deželnih jezikov. Tudi sedaj je med redarji več takih mož, ki ne znajo drugo nego nemški! Dogodilo se je celo, da je nek tak redar aretiriral neko osebo in ko je prišlo do razprave, je c. kr. redar izjavil (v nemškem jeziku), da sam ne ve, čemu da je obtoženca aretiriral — ker ni umel italijanskega jezika, v katerem se je vršil prepir med aretiranim in drugimi! Obtoženec je bil oproščen. Vprašamo pa: kdo dotičniku povrne zamudo časa, sitnosti in nadleže?!

Ti nemški Miheljni imajo — kolikor se nam poroča — celo v šoli prednost. Med tem, ko morajo mnogi domačini čakati po 8 in več mesecev, da postanejo definitivni, se Nemcem, ne poznavajočim deželnih jezikov, godi bolje. Oni ne čakajo nad 6 mesecev!

Morda poreče kdo, da je med redarji tudi takih Slovencev, ki ne znajo dobro laški in Lahov, ki ne znajo dobro slovenski. Dobro!

Odgovarjamo pa, da se Slovenci in Lahji pridno uče onih deželnih jezikov, katerih ne znajo — da bi se pa Nemec naučil obeh deželnih jezikov, bi ga morali prevostrojiti, ali mu pa s kladivom zabijati v možgane — tolike modrosti. Vsekar je nedopustno, da se tu v Trstu vsprejema v državne službe ljudi, ki ne poznajo nobenega deželnih jezikov! Kakor pri redarstvu se prakticira tudi pri orožništvu. Tudi od tam moramo slušati sličnih pritožb! Kakor vidimo, pomagajo c. kr. državna oblastva graditi nemški most do Adrije!

Da ne bi bilo domačinov v obilici, sposobnih in poštenih domačinov, bi se stvar dala razlagati se stališča pomanjkanja moštva. Ker pa je tu ljudi, ki morajo čakati in čakati, da se jih uvrsti v službo

— si vsiljevanja Nemcev ni možno tolmačiti drugače, nego je rečeno v naslovu te notice.

Olika naših „vrlin bojevnikov“ za katoliška načela. Iz Sv. Ivana: V nedeljo, dne 22. maja je sedela v „Gospodarskem društvu“ na Frdeniču večja družba domačinov. Med njimi je bil tudi predsednik novega pogrebne družstva in veliki katoličan, g. Jožef Mlač, c. kr. poštni uslužbenec. Pri drugi mizi so imeli nabiralnik družbe sv. C. in M. Blagajnik domače podružnice, Ivan Valič, je vzel nabiralnik ter ga ponesel na sosedno mizo. Ko je Mlač to videl, je rekel doslovno: „Jebenti mater, kej nosiš tisto robo les?!“ Psovati mater svojega sočloveka — to naj bi bilo katoliško?! Ne, to je posurovelost čutstev! Presenečen po tem lepem — nekatoliškem pozdravu mu je Valič mirno odgovoril: „Pusti mojo mater, ki je že pet let v grobu, in preklinjaj raje svojo, ki te je tako lepo naučila.“ — Če se že predsednik raznih katoliških društev — Mlač je namreč tudi predsednik „Kat. krčme“ — tako vede, česa se pričakuje potem od ostalih?! — Bog naš varuj tacega — nekatoliškega izobraževanja!!

Za petindvajsetletnico naše Družbe. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu razpošilja nastopni poziv:

Mal položaj dar domu na altar!

Te besede so družbino geslo, a mi vsi ravnajmo se po njih! Osebito v tem jubilejnim letu, ko nas kliče družba Sv. Cirila in Metoda k veliki slavnosti, ki se bo vršila v proslavo njenega petindvajsetletnega obstanka v Ljubljani dne 3. julija, se gotovo vsako odzove temu klicu!

Narod slovenski, letos pokaži, da se zavedaš svojega dostojanstva, svoje časti, a tudi svojih narodnih dolžnosti!

Velika slovenska manifestacija naj bo ta slavnost, h katere vspehu naj pripomore vsak brez razlike stanu in mišljenja.

Ta klic naj prodere v stan bogataša, kakor tudi v revno slovensko kočjo in vsak naj podari po svojih močeh, bodisi: denarja, jestvin, butijik, galanterij, knjig in drugih šolskih in domačih potrebščin.

Vsaka podružnica na Primorskem naj nabira v svojem okraju, a prispevki naj se pošiljajo dotičnemu odboru; a ta naj jih pošlje natančno zabeležene in označene v zaboj na sledeči naslov: Sl. vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, v roke g. špediterja Škrlija v Ljubljani.

Za pripravljalni odbor: Zinka dr. Rybačeva, Milka Mankočeva, Karla Ponikvarjeva, Maša Gromova, Marica Bartelova, Ema Bartelova, Mira Engelmannova, Olga Dekleva, Irma Štrekljeva, M. Lenasijeva, Guličeva, Gilda Lukšova, Ferjančičeva.

Prvi ilustrovani žepni kažipot za Trst in okolico. Izdajatelj Fr. Godnik. Cena K 1:50. Kolikor možno natančnega žepnega kažipota po Trstu in okolici v slovenskem jeziku smo že davno potrebovali. Med tem, ko imajo Italijani svoje „guide“ in Nemci svoje „Fremdenführerje“, smo mi Slovenci doslej pogrešali tako delo. Saj prihaja dan za dnevom veliko število Slovencev v Trst, katerim bi priročen in kolikor možno natančen kažipot izbornu služil. Zato sem bil zelo radoveden, ko sem dobil v roke knjižico z gornjim naslovom. A ko sem jo odprl in pregledal, sem bil razočaran. Delo je skrajno nepopolno v stvarnem in še posebno v jezikovnem oziru. Tako mrcvarjenje slovensčine in slovenske pomenja, najmileje rečeno, naravnost škandal!

Da ne bo kdo mislil, da pretiram, naj tu navedem par primerov. Besedo „kažipot“ rabi pisatelj enkrat kakor besedo moškega, potem zopet ženskega spola. Pisatelj ne ve, da Slovenci ne rabimo besedice „en“, „eden“, razun, kadar hočemo označiti število. A takoj na prvi strani čitamo: En (!) sprehod po mestu. Nadalje čitamo večkrat „isgradjen“, mesto „zgrajen“; „nadaljoč“, mesto „nadaljevaje“; „klicalo“, mesto „imenovalo“; „je stopilo pod oblastjo“, mesto „pod oblast“; „ki spominjajo rimljanskih časov“, mesto „na rimljanske čase“; „za prvo pol uro“, mesto „za prve pol ure“; „čolničarji“, mesto „čolnarji“; „gozdni“, mesto „gozdni“ itd.

To so najbolj duhteče cvetke. Nadalje čitamo v tej knjižici tudi take stavke: „Sv. Križ šteje 2000 prebivalcev, poštni urad; hodeč po glavni cesti ali pa po južni železnici“. Kdo hodi: Sv. Križ, ali poštni urad? Ali pa: „Med cestjo se iznajde tovarna leda...“. Na strani stoji sledeči stavek: „Sprehajajoči se po glavni cesti in s prekoračenjem gozdov se v kratkem pride v Lipico, koder se vzgajajo žrebec in se imenuje c. k. kobilarina“. Na strani 56. čitamo stavek: „Prvo pol uro in vsaki nadaljni četrt ure zapričeti se smatra za izvršeno“.

Kdor to razume, dobi groš. Mislim, da bo to zadostovalo. Kakor rečeno, je poleg škandaloznega jezika tudi vsebina zelo revna in pomanjkljiva.

In to zmašilo, ki obsega brez oglasov 40 strani, stane naravnost neverjetno cena: 1 krono 50 stotink.

Se par besed izdajateljem. Predno se tako delo izda, treba poskrbeti vsaj za to, da je jezik, ako ne že uzoren, vsaj dostojen. A tak izdelek, kakor je ta knjižica, nas pred svetom samo kompromituje, naj je imel izdajatelj še tako dobro voljo. F. P.

Članom „Slovsanske matice“, ki še niso plačali članarine za leto 1910 in pa onim, ki mislijo na novo pristopiti kot člani, naznanjamo, da imajo za to čas še do 20. t. m. in plačajo lahko članarino (4 K) ali naravnost pri poverjeniku učitelju Arharju na Acquedottu štev. 22 II. nad., ali pri blagajniku Trgovsko-obrtne zadruge g. Deteli, alt. pa blagajni v kavarni Commercio ali pa pri vratarici Nar. doma g. Bičkovi, kjer dobe tozadevno potrdilo.

Ker izide letos zopet „Letopis“ z imenikom vseh članov, prosimo vse one, ki še niso plačali članarine in one, ki se hočejo na novo vpisati, da to store do 20. t. m., ker drugače njihovo ime ne more biti natisnjeno v „Letopisu“.

Z ozirom na to, da ima „Slovsanska Matica“ v Trstu tako malo članov, bi bilo želeli, da se jih kolikor mogoče veliko vpiše, ker dobe za mal znesek dobre knjige. Posebno opozarjamo še naša društva, da pristopijo kot člani in na ta način preskrbe svojim društvnikom koristnega in dobrega čtiva.

Apeliramo pa tudi na našo inteligenco, da se vpiše med člane, ker ni posebno častno za nas, da ima Trst tako malo inteligentnih ljudi, ki se brigajo za najboljše proizvode, kar jih izhaja med Slovenci.

Upamo, da vsi napravijo svojo dolžnost proti sebi in narodu tudi v tem oziru, ker izgovarjati se ne more nobeden, da mu ni bila dana priložnost vpisati se, ko to stori sedaj lahko na štirih krajih, kjer mu je bolj na roke.

Poziv Barkovljanom! Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za napravu postajališča v Barkovljah, da se zberejo jutri, v petek, zvečer ob 8. uri in pol v dvorani „Narod. doma“ v Barkovljah, kjer se bo o stvari razpravljalo in se poveri vse dvem ali trem pooblaščenecem, da storé primerne korake v dosegu goriomenjenega postajališča.

K obilni udeležbi vabijo

Sklicatelji. Sankcioniran zakon. Cesar je sankcioniral zakonski nacrt sklenjen od tržaškega deželnega zbora, tičoč se spremembe § 126 cesarskega patenta od 12. aprila 1850, s katerim je bila izdana in proglašena ustava neposrednjedržavnega mesta Trsta.

Na c. kr. moškem učiteljišču v Gorici (v S. Gregorčičevem Domu) bo vpisovanje novih gojencev za prvi tečaj, za šolsko leto 1910-11 dne 28. junija (v torek) od 3—6 popoldne, dne 29. junija (v sredo) od 9—12 popoldne ter dne 3. julija (v nedeljo) od 9—12 dop.

Pri zglastitvi se je treba izkazati: 1. z rojstnim listom; 2. z zadnjim šolskim izpričevalom; 3. z uradno zdravniškim izpričevalom o telesni čvrstosti.

Sprejemni izpiti (za prvi tečaj) se prično v ponedeljek, dne 4. julija ob 8. uri zjutraj.

Ako bo na podlagi teh sprejemnih izpitolov doseženo dovoljno število prvotnikov, se ob pričetku prihodnjega šolskega leta (dne 9. septembra) 1910) nove zglastitve za prvi tečaj ne bodo upoštevale.

Prijave za vstop v kak višji tečaj (II., III. ali IV.) se bodo sprejemale dne 9. in 10. septembra 1910, vsakokrat od 9—12 popoldne.

C. kr. avstr. državne železnice. — C. kr. državno železniško ravnateljstvo v Trstu oddaja v obratnem ogibalšču S. Mauro proge Jesenice—Gorica d. ž. gradbo vrhlatnih stavb v skupnem znesku približno 70.000 K.

Natančni pogoji so naznanjeni v razglasu v „Laibacher Zeitung“ in se v tem lahko tudi povpraša pri c. kr. železnico vzdrževalni sekciji I. v Gorici.

V zavarovalnici zoper nezgode v Trstu sta zopet — kakor doznajemo iz... „Piccola“ — razpisani dve uradniški mesti. In sicer eno za praktikanta, drugo za uradnika. Poblížja pojasnila daja zavarovalnica v ul. Valdirivo.

Prošnje z dokumenti je uložiti do 8. t. m., pri čemer pa ne treba misliti na kako dokazilo o poznanju deželnih jezikov. Najbrže zadostuje, da prosilec zna laški.

Za postajališče v Barkovljah. — iz Barkovelj nam pišejo: Ozirom na notico v „Edinosti“ od 31. m. m. pod naslovom „Za neko postajališče“ Vam naznanjam, da sem tudi jaz prejel neko vabilo, pisano le v italijanskem jeziku. Dotični, vsem nam Barkovljanom nepoznani gospod, ki je podpisar na vabilu in na priloženem čeku in ki čuje na ime Davide Gentili, je mene kar ex offo taksiral s 50 kronami „per la fermata ferroviaria a Barcola“. Take nesramnosti ne poznamo mi še slovenski Barkovljani.

Gori omenjemu članku v „Edinosti“, s katerim se vsi popolnoma strinjamo, ki smo prejeli oni poziv, bi jaz še pridodal nasvet, da bi čim prej sklicali shod v Barkovljah ter prosim vseh, naj ne pošiljajo nič denarja, dokler ne bo izvoljen odbor domačinov. Vso stvar naj vzamejo domačini v roke. Ali pa — če bi se udeležili shoda tudi letoviščniki italijanske narodnosti —, naj se konstituira slovensko-italijanski odbor in tem primerno naj bi poskrbeli tudi slovensko-italijanske tiskovine.

Oddaja pisarniških potrebščin na železniškem ravnateljstvu. Na c. kr. drž. železniškem ravnateljstvu v Trstu se odda dobava pisarniških potrebščin (tudi telegrafnega papirja) za l. 1911.

Podrobni pogoji za oddajo dobave bodo vsebinjeni v uradnem listu „Osservatore Triestino“, v Trstu, ki izide dne 10. junija t. l.

Veselica skupine „svobodne luke“ N. D. O. v Rojanu priredi v nedeljo, dne 5. t. m. svojo vrtno veselico v „Konsum. društvu“ v Rojanu. Pri veselici sodelujete iz prijaznosti pevski društvi „Kolo“ iz Trsta in rojansko društvo „Zarja“. Vspored veselice objavimo v jutrnji številki, lahko pa rečemo že danes, da je bogat in zanimiv. Povdarjati moramo že na tem mestu, da se je morala imenovana veselica, ki se je imela vršiti v nedeljo dne 29. maja odložit iz nepričakovanih zaprek, radi tega naj vsak rodoljub, ki je šel z namenom, da obišče namerovano veselico, — oprostí in naprošen je, da se iste vdeleži v nedeljo, kjer bo de preskrbljeno za boljšo zabavo in bolj obširen vspered.

Slovanski rodoljubi! Dolžnost je vsakega zavednega Slovana Trsta in okolice, da se vdeleži te veselice, ki jo prirede že dobroznani naši narodni delavci iz proste luke, ki so vedno pokazali zvestobo za napredek našega slovenskega naroda v Trstu.

Tržaška mala kronika.

Rešen čoln. Ivan Maraspin, lastnik pirsanske barke „Maria“ je še dne 11. novembra t. l. rešil 5 milj daleč od Gradeža jako dober čoln, opremljen s cinkom. Isti se nahaja v Piranu na razpolago lastnika.

Tatvine. Predsinočnjem je neki tat ravno bezgal pri ključavnici na vratih stanovanja Paskvala Malvasia v ul. Androna delle Pancogole, 1, ko ga je gospodar, Malvasia sam, zalotil. Prižgal je ta avtomatično svetilko, ali tat mu jo je izbil iz roke in je poskusil popihni jo. Malvasia pa, ki je močan človek, ga je zagrabil in držal toliko časa, dokler ni na njegovo vpitje pritekla soproga, ki je poklicala redarja. Tat Ivan Marcusa, star 26 let, čevljar iz Barkovelj, je bil aretiran. — Doznalo se je, da je isti Marcusa že isto noč vdrl z drugimi v bližnje stanovanje Matevča Vukošič in tam vkradel obleko in štiri zlate prstane. Ko je bil aretiran, je zagrozil oškodovancem.

Iz čevljarske štacune na Borzmem trgu št. 9 je bilo v zadnjem času vkradeno zaporedoma veliko blaga v skupni vrednosti 400 K. Radi suma na tej tatvini je bil aretiran Kornelij Fučić, ki je vslužben v oni trgovini.

Loterijske številke, izžrebane dne 1. junija:

Brno	87	1	71	82	13
Inomost	40	23	65	72	22

Koledar in vreme. — Danes: Marcelin muč. — Jutri: Srce Jezusovo.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 27° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Lepo. Večinoma jasno. Hladni vetrovi. — Vroče.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi v nedeljo, dne 5. junija t. l. veselico v odprti dvorani in vrtu „Nar. doma“ v Barkovljah. — Ker je vspered jako bogat in zanimiv, pričakovati je obilne udeležbe. Po veselici se vrši svobodna zabava, pri kateri svira, kakor tudi pri veselici, zasebni tržaški orkester.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes ob 8. uri zvečer prva predstava ogrske operetne družbe iz Požuna z Leharjevo opereto v 3 dejanjih: Grof Luksemburški.

Gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka. Poroča se, da je subskripcija delnic IV. emisije tega zavoda uspešno zaključena ter, da je subskribiranih mnogo več delnic, kakor je bilo predlaganih za znesek K 2.000.000—

DAROVL

— 1. in 2. tedenski prispevek skupine „Drobtinarjev“ za gradnjo nove družbine šole pri Sv. Jakobu — 2:40 K: Denar hrani dr. Wilfan.

— Upravni svet „Jadranske banke“ je daroval sto kron (100 K) skladu za stavbo slovenske šole v Trstu. Srčna hvala!

— Za isti sklad je darovala l. skupina uradnikov četrti mesečni obrok K 42:67, g. Valentincič pa 5 K.

Vesti iz Istre.

Borbe za kanfanarsko občino. — Borba za občinskega tajnika. — Omeniti treba, da izmed 12-ih zastopnikov italijanske stranke so samo štirje res Italijani. Vsi drugi so priprosti hrvatski kmetje, ki po večini niti ne znajo italijanski. Dotedanji tajnik (Italijan) je izprevidel položaj, in je bil toliko pošten, da je odpovedal službo v Kanfanaru ter si jo poiskal v drugi občini. Italijani so takoj začutili nevarnost za obstanek italijanskega gospodarstva v občini in so je hoteli pridržati. Ko je pa prišlo v obč. seji do glasovanja, ne da bi bil dobil tajnik večine glasov, je ta izvršil svoj sklep. Župan je na to sprejel na njegovo mesto dotedanjega pisarja-pomagača v pisarni, nekega Cossaro (recte Košara) (Italijani in „Piccolo“ ga raje imajo za Cassara). Pridržal si je župan tega človeka v pisarni na svojo roko, in proti volji obč. zastopstva, da si je le obč. zastop kompetenten za vsprejemanje obč. uradnikov. Košara je doma iz sela Sosiči v kanfanarski občini, sin hrvatskih, italijanskega jezika ne poznajočih starišev. Ali v mestu se je vzgojil v popolnoma italijanskem duhu in jeziku, tako, da je danes najzagriženejši propagator italijanske stranke. Izdaja se za socialista in velikega brezverca in tudi v moralnem pogledu ni ravno na dobrem glasu. To je tudi krivo, da ga celo zmernejši Italijani sovražijo; vendar bi ga radi pridržali v službi, ker dobro vedo, da s Košaro izgubijo tudi občino.

Kmalu po odstopu prvega tajnika se je na zahtevo hrvatske stranke razpisal natečaj za obč. tajnika. Italijani so kandidirali Košaro, a Hrvati Butkovića, ki je že preko 20 let obč. tajnik v občini Žminj. Prodrli so Hrvati z Butkovičem. Ali Italijani so vložili utok, da si je bila volitev pravilna, in deželni odbor, pri katerem je imela oni čas italijanska gospoda popolnoma svobodno roko, je razveljavil izvolitev Butkovića. Od uložitve rekurza pa do obveščanja Butkovića in hrvatske stranke o razveljavanju tozadavnega sklepa večine obč. zastopstva je minolo celih 5 mesecev. Kakor se je pozneje izvedelo, bil je rekurz takoj rešen, a župan ni hotel tega objaviti, ker je hotel na ta način stvar po možnosti zategniti. Po večkratnem zahtevanju in po različnih križevih potih, ki so jih delale hrvatske deputacije h okrajnemu glavarstvu in dež. odboru, dosegli so vendar, da se je mesto obč. tajnika v avgustu m. l. zopet razpisalo. Bilo je več kompetentov, izmed katerih je izbrala ital. stranka Košaro, a hrvatska Jedolinića. Na prvi seji za tem, v septembru, se je imelo izvoliti tajnika. Hrvatske so bili v veliki večini. Ali izprevideli so, da jih hočejo Italijani terorizirati in prevariti. Dvignili so se ter zapustili dvorano. V novembru je bila sklicana seja z istim dnevnim redom. Hrvatske so bili zopet v veliki večini, in ker je župan izprevidel, da njegova stranka propade s svojim kandidatom, ni niti otvoril seje, marveč je prijavil, da razpusti sejo, ker da so prišli Hrvati 20 minut prepozno na sejo. Na zahtevo je bila zopet sklicana seja v januarju t. l. Te seje se je udeležil tudi politični komisar žalostnega spomina. Da bi bil raje ostal doma! Ko je namreč prišlo do glasovanja, dvignilo se je 17 Hrvatov proti 8 Italijanom. Ti so začeli obstruirati ter so med velikim krikom pobegnili iz dvorane. Dasi so bili Hrvatske s svojimi namestniki, ki so bili tudi prisotni, sklepčni, in bi bili lahko sami zborovali, ni jim dopustil tega pol. komisar, marveč je ukazal tajniku, naj pobere zapisnike in drugo. Šel je tudi on za Italijani iz dvorane ter potegnil za sabo tudi župana in tajnika. Seveda se je zbal za usodo stranke svojih

Podpisana do dna srca zadeta javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njena soproga, mati in stara mati

Marija Pertot

rojena Taučer

danes ob 3^{1/2} uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage ranjke bo jutri v četrtek, 2. junija ob 6. uri pop. iz hiše žalosti št. 73 na pokopališču v Barkovljah.

BARKOVLJE, 1. junija 1910.

Žalnočja rodbina Antona Pertot-Kralj.

„Ich dien“ je napis znamke z nuno, ki obvaruje balzam lekarnarja Thierry-a pred ničvrednimi ponarejenji. „Stužim v blagor človeštva“ trdi lahko z vso pravico iznajditelj, ker je Thierryev balzam in mazilo iz stoperence pravi zaklad za razne bolezni, kar potrjujejo sloveči zdravniki. Tisoči zahvalnih pisem dokazujejo svetovni uspeh teh zdravil iz lekarne A Thierry, Pregrada pri Rogatcu.

Slovinci in Slovani vseh dežel!

Kadar potujete skozi Trst, ali pridite v Trst, ne odpotujte, predno ste obiskali znano trgovino „All' Alpinista“ TRST, Ulica SEBASTIANO Štev. 7.

In vi, Čehi tu bivajoči, vedite, da lastnik te trgovine je rodom Čeh in govori vaš lep jezik. - Njegova trgovina ima vse potrebščine za hribolazce in potovalce sploh.

Udani D. Arnstein.

Specialitate: usajati vredeti kakor na primer: kavčegi, terbioe itd. poznave tovarne Frano Zelner na Dunaju. Predmeti pripravni za darila. - Nepremičljivi angleški hišici tvrdke Boughtof P. Frankenstein & Sons. ■■■■■■

RODOLFO JOHN - TRST

Piazza S. Giovanni 3, mezzanin.

Glavni zastopnik pisalnega stroja „Adler“

se je preselil

v Piazza S. Giovanni 3, mezzanin.

Kolinska tovarna za kavine
primesi v Kolinu (Češko)

išče za takojšnji nastop mladega trgovsko-izobraženega

uradnika

veščega slovenske, italijanske in nemške korespondence. Ponudbe s prepisi spričeval in pa z referencami je poslati na goriomenjeno tovarno.

UGODNA PRILIKA
za letoviščarje!

Lepa enonadstropna hiša (Vila), z 2 verandi in vrtom ob vodi, s 6 mebliranimi sobami, 2 kuhinji, v najboljem stanju, na lepem kraju na Gorenjskem

je po ceni na prodaj.

Zdravi zrak, prav ugodna kopel, prijetno, neodvisno in dober kup bivanje.

Vprašati je pri posestniku: J. GROBELNIK, LJUBLJANA.

Za informacije v Trstu naslov daje tudi Inseratni odd. „Edinosti“ pod št. 928.

LEPA ENONADSTROPNA

HIŠA

primerna za pekarijo, gostilno ali vsako drugo obrt blizu postaje v Ricmanjih pri Trstu

se ugodno proda.

Popraša se pri lastniku I. Grobelniku v Ljubljani.

Za informacije v Trstu naslov daje tudi Ins. odd. Edinosti pod št. 829.

V nedeljo dne 5. rožnika 1910

se bodo priredila razsvetljiva slavnostna

škocjanskih jam

in sicer od 1. do 3. ure pop.

VSTOPNINA 1 K 20 stot. za osebo brez drugih stroškov.

Ob tej priliki odide razun drugih navadnih vlakov ob 9.13 zjutraj z novega državnega kolodvora v Divačo poseben vlak z znižanimi cenami, katere veljajo samo za vlak, ki odide iz Divače ob 8.05 zvečer in pride ob 9.40 v Trst.

Znižane cene za vožnjo tja in nazaj: II. razred 3 K, III. razred 2 K.

ODBOR.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnico

Sprejme razčarjanje kakoršnegasibodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu. PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

RUDOLF SCHULTZE

IZ BERLINA

koncesijonirani zobotehnik :: Via Massimo d'Azeglio 4, II. nad.

bivši asistent zobozdravnika dr. Saklerja.

UMETNI ZOBJE PO NAJNOVEJŠI MODERNI TEHNIKI.

JAMČI SE ZA PERFEKTNO IZVRŠITEV.

Zmerne cene z ozirom na razmere manj posedujočih slojev.

POPRAVKI SE IZVRŠUJEJO V DVEH URAH. — SPREJEMA OD 9—1 IN 3—7.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerne.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

HOTEL BALKAN

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopalni.
CENE ZMERNE. J. KÖGL.

HOTEL BALKAN

somišljenikov in smatral je za potrebno, delati nered, mesto da bi zahteval zakonitega postopanja. — In zopet so začeli križevi poti. Šele za 18. maj je bila zopet sklicana seja.

To postopanje traja že preko dve leti. V vsem tem času so bile samo dve ali tri redne seje, v katerih se je zamoglo kaj sklepati v korist občine in občanarjev. Italijanom pa ni do tega, da bi občinski zastop redno deloval, marveč je njim samo za to, da ostanajo na vrhuncu, da še nadalje obdržijo krivično hegemonijo nad hrvatskim narodom. Njihova svrha je, še nadalje tlačiti, izsesavati, in moralno in gospodarsko uničevati in raznarodovati do kosti že izmозgani hrvatski narod. Žalobog, da jih pri tem podpira velika množina poturic. Kaj je Italijanom mari, da se je obračun za leto 1908 odobril šele pred nekimi tedni, in da nima občina še sedaj, v juniju 1910, proračuna za leto 1910. Oni bi lahko vladali tudi brez proračuna! Saj oni so premožni in ne potrebujejo od občine skoro ničesar.

Slednjic pa je dne 18. maja vendar pridobila hrvatska večina svojega tajnika in s tem občino. O tem prihodnjic.

Tudi Istra za našo C. M. družbo!
V nedeljo dne 29. m. m. se je ustanovila v Klanecu pri Herpeljah podružnica C. M. družbe ob ogromni udeležbi. Glavno družbo je zastopal potov. učitelj Ante Beg, ki je imel z navdušenjem vsprejet govor. V imenu tržaških izletnikov je v prisrčnih besedah pozdravil ustanovitev člen čitalniškega pevskega zbora od Sv. Jakoba, g. Branislav Kocjančič. V odbor so bili izvoljeni: predsednik g. Rud. Božič, obč. tajnik v Klanecu; podpredsednica g. Ana Kosova (Herpelje), tajnik g. Ant. Berce, učitelj Herpelje, tajnica gđc. Albina Grahlijeva (Klanec), blagajničarka g. Antonija Grahlijeva (Klanec) in gđc. Thalerjeva, učiteljica Herpelje. Odborniki so gg. Edv. Bubnič (Slivje), Ant. Marčelja, učij (Materija), Andr. Baša, učij. Golac, Mihalič Ivan (Oczila 32), Mijo Zagar, nadučitelj (Klanec) in Jos. Pečar (Prešnica 77). Preglednika računov sta gg. Iv. Metlika (Klanec) in gđc. učiteljica Katinka Poogornikova. Delegatini za glavno skupščino sta g. Antonija Grahlijeva in g. ca Thalerjeva. Podružnica je ustanovljena za vasi: Klanec-Oczila in Materija, a ker je pristopilo več članov iz Herpelj, delalo se bo na to, da se za Materijo in Herpelje ustanovita samostojni podružnici. Glavno zaslug za novo podružnico ima g. Rud. Božič; kakor izvrstna moč se je pokazala takoj prvi dan g. Albina Grahlijeva. Shod in temu sledečo zabavo so poglavito povzdignili herpeljski Sokoli, ki so prikorakali z godbo pod vodstvom g. nadučitelja Šiškočiča ter ves čas neumorno svirali vsposobnevalne narodne. Iskrena hvala! — Sploh je v tem kraju opažati tekmovanje za našo plemenito družbo.

V Kozini že obstoji pridna podružnica, sedaj tudi Herpeljani nočejo zaostati. Tekmovanja v narodni požrtvovalnosti ni smatrati za razdor.

Iz Čezarjev pri Kopru. Kakor že javljeno v „Edinosti“, priredi naše pevsko, bralno in godbeno društvo „Volarič“ dne 17. julija t. l. svojo drugo narodno veselico.

Ker so bila ob enem tudi vsa bratska društva naprošena, da se udeleže naše narodne slavnosti, da s tem dajo spodbujanje naši (narodno dosedaj nezavedajoči se) mladini, oglasilo se je takoj bratsko društvo „Samo“ iz Bertokov, da se korporativno udeleži našega narodnega praznika in sicer s petjem in godbo.

Upamo, da dne 17. julija t. l. našo revno vasico doleti čast, da bo mogla v svojo sredo vsprejeti ne samo bližnja bratska društva, marveč tudi ona, ki bi se morala pripeljati po isterski železnici ali pa s koperskim parnikom, da nas razvesele s svojim prihodom.

Naša vasica, Čezarji, je oddaljena od postaje Dekani ozir. postaje Lazaret samo pol ure, od Kopra pa eno uro. Ona bratska društva, ki nas mislijo tretjo nedeljo julija t. l. s svojim prihodom počastiti, so naprošena, naj se oglase čim prej. — Na zdar!

Zadnje brzojavne vesti.

Ogrske državnozbornske volitve.
BUDIMPEŠTA 2. Do 1. ure ponoči je bilo znanih 246 volilnih rezultatov, od teh je dobila delavna stranka 161, Košutova stranka 25, Justhova 19, ljudska 6, nacionalisti 3, demokrati 2, 48-ti izven stranke 7, 67-ti izven stranke 12, potrebnih je 11 ožjih volitev.

Razno vesti.
Mati stara 126, sin 101 leto! V vasi Pajalsko v Bolgariji živita kmetica Baba Vasilka in njen sin Tedor, prva je baje stara 126, drugi pa 101 leto.

Afera srbskega princa Gjorgja. — Srbski princ Gjorgje, ki je radi nepovoljnega zdravstvenega stanja imel odpotovati v inozemstvo, je to potovanje opustil, ker ni bil zadovoljen z materijalnimi sredstvi, ki so mu bili stavljeni na razpolago. Princu je bilo nakazano 4000 dinarjev mesečno, ali on je zahteval, da se mu nakaže mnogo večja svota.

Poneverjenje 50 mil. rubljev. „Birš. Vjedom.“ poročajo, da je pravkar dovršena revizija po senatorju Garinu v Moskvi odkrila poneverjenja in goljufije v znesku 50 mil. rubljev. Glavna udeležitelja na temu poneverjenju so intendatura in zalagatelj armade.

Abdul Hamidovo premoženje. Ko so potem, ko je bil sultan Abdul Hamid odstavljen, preiskovali njegove papirje in druge stvari, našli so poleg celih vreč zlata in drugih dragocenosti tudi potrdila nemške banke v Berlinu, pri kateri je ostavljen sultan imel naloženih 12 mil. mark. Turška vlada je pregovorila Abdul Hamida, da je zahteval od nemške banke, naj vso to svoto izroči novi turški vladi. Banka ni hotela izročiti denarja, ker je na nakaznici manjkal neki dogovorjeni pečat. No, tudi ta pečat je bil preskrbljen. Kljub temu pa se je zdelo banki potrebno, da je našla nov izgovor proti izročitvi vložnega denarja. Banka je namreč izjavila, da bivši sultan svojega privoljenja ni dal dobrovoljno, ampak da je bil prisiljen v to. Konečno so se dogovorili, da je turška vlada vložila pri berlinski deželni sodnji tožbo za izročitev 12 milijonov mark, ki jih je tam vložil Abdul Hamid. A turška vlada je v prvi instanci pogorela se svojo tožbo. Prva instanca je namreč razsodila, da je bivši sultan dal tozadavni nalog le, ker je bil v to prisiljen.

Sedaj se vložil brzkonje rekurz. Ako bi najvišja sodnija ugodila zahtevi turške vlade, bo stvar s tem rešena, ako pa ne ugodijo, ostane denar vložni tožbi, dokler postane Abdul Hamid zopet svoboden, ali pa dokler ne umrje. V tem slučaju bi morali Abdul Hamidovi pravni nasledniki ponovno staviti predlog za izročitev vloge. Ker je to sedanjemu sultanu, bi temu seveda ne bilo možno več prigovarjati, dasi je zapravo tudi Mohamed V. ravno tako malo gospodar svojih dejanj, kakor Abdul Hamid II.

Poslano*)

Potpisana časti se javiti p. n. općinstvu, da je c. kr. Tribunal (Sudbeni stol) na Rijeci, svojom naredbom od 27. maja t. g. br. 5490-910 civ. odredio, da zadruga „Hercules“ likvidira svoje poslovanje. Dok si spomenuta zadruga pridržuje pravo eventualnog pravnog lijeka proti toj odluci, kako joj se bude činilo shodnijim i primjerno svojim interesima, potpisana — na umirenje zadrugara — daje na znanje, da će do daljnje obavijesti ograničiti svoje djelovanje na samu likvidaciju, te da ne će primati ni jednog novog osiguranja. Istodobno se obavješćuju gg. zadrugari, da će u najskorijem roku biti sazvana izvanredna glavna skupština, na kojoj će se položiti račun o svem svom djelovanju.

RIJEKA, dne 28. svibnja 1910.
RAVNATELJSTVO
medjunarodne pripomočnice zadruga „HERKULES“ na Rijeci.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Mali oglasi

Vila z verando, eno večjo in dvema manjšima sobama, kuhinjo in vsemi potrebnimi pritlikinami, do 8 postelj za eno ali tudi 3 stranke, zadej smrekov park, spredaj jabolčni vrt, najlepši razgled na gorenske planine, se odda, pol ure od Kranja. Vsa živila vedno pri roki. Naslov: Svitoslav Kmet, posestnik na Kokrici, zad. pošta Kranj. 926

Vrtnarja išče hotel Grijan. Oglasiti se je istotam. 932

Gostiničarja išče gospodarsko in komunalno društvo v Rocolu. Ponudbe je doposlati odboru do 14. junija 1910. 925

Slavnemu občinstvu in cenjenim tovarišem N. D. O. naznanjam, da sem s 1. junijem t. l. prevzel vodstvo gostilne Gospodarskega in konsumnega društva v Bazovici. — Vino in pivo prve vrste. Kuhinja izborna. Priporočam se za obilen obisk Josip Dodič, bivši gostilničar gostilne N. D. O. v Trstu. 931

Pozor gostilničarji in trgovci! V krasnem kraju na Primorskem se proda radi smrti gospodarja in boleznih v hiši krasno posestvo, ki obstoji iz lepe prostorne hiše, v kateri se nahaja dobro idoča gostilna s štirimi lokali za goste in z desetimi sobami za letoviščarje. Pokrita veranda s senčnatim vrtom in krasnim parkom. Dva velika hleva za živino, 2 velika prostora za avtomobile in kočije, 2 veliki hladni kleti, pripravi za vino-tržice. Tuđi trgovina bi prav dobro vspevala, ker ni daleč na okoli nobene trgovine. Pridela se 250 centov sena, 18 hl vina, mnogo sadja in vseh hišnih pridelkov, tako da ni treba ničesar kupovati. Kdor bo kupil, se ne bo kesal. Samo naj se pozuri, da ne bo prepozno. Kje, pove Inzeratni oddelek Edinosti. 950

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma št. 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 854

Mala hišica z dvema pr. stori, malim zemljiščem in razgledom na morje v lepem kraju v Rojano se po ceni proda. — Pripravna za železničarje. Oglasiti se pri g. Grebencu, hišnemu upravitelju v „Tržaški posoj. in hranilnici“ ali pa v ulici Coroneo 13, II. n. 887

Mihael Pernarčič Trst, ulica Romagosa 16, stavbeni in umetniški inženir, izvršuje vsakovrstne specialtete za notranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmerne. Priporoča se vsem Slovanom. 755

Nova vila pol ure od železniške postaje „Lednice“ na Koroskem, 5 minut izven večje vasi, tik oaze in gozda, obsegajoča 6 lepih sob, 4 kuhinje, shrambe, z lastnim vodovodom se takoj proda za ceno 11000 K. Nadaljnja pojasnila daje posestnik Janez Vospornik, pošta Podravlje Korosko. 827

Gospodična vješta u hrvatskom jeziku traži se za razgovor sa sedmogodišnji djetetom, samo za posilje podne. Via San Nicolò 9, II. kat. 916

Gospodična veća slovenske in nemške korespondence, pisanja na stroj in pisarniških opravil išče takoj službe. Ponudbe na Inzeratni odd. Edinosti pod „SLOVENKA“. 923

400 litrov mleka na dan daje mlekar na Rodiku pošta Kozina. 896

Izurjen strojevodja (za elektranu) — išče službo na delu. Sprejme tudi v Ljubljani. Naslov pove Inzer. oddelek Edinosti. 904

Delavski sir à la Trapister po K 140 za 100 klg. Prvo zagrebačko mljekarstvo, Zagreb, Duga ulica št. 13. 904

Pozor! M. LEVI Pozor!
Trst - ul. Ombrelle 6, III. nad. - Trst
Kupuje razblijeno pohištvo, ponošene obleke in divjalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom.

Lekar narja A. Thierry balzam
(postavno obvarovan)
Pristen samo z NUNO kot varstveno znamko.
Učinkuje proti želočnim krčem, napetju, slabemu prebavljanju, kašlju, pljučnim in prsim boleznim, zagriženju itd. — Čisti rane, ublažuje bolesti, 12 malih ali 6 dvojnih steklenic, ali pa velika posebna steklenica K 5.
Lekarnarja Antona Thierry pristno mazilo iz VRTNIC (CENTIFOLIUM) zanesljivo učinkuje pri oteklinah, ranitvah, vnetjih, 2 lončka K 3.60. Naslovja se na lekarno:
A. THIERRY, PREGRAĐA pri ROGATCU : Dobi se v vseh lekarnah.
Dobiva se v lekarni ZANETTI, Trst, Piazza Goldoni Engros, fco, MELL, drogist

Prenočišče Alla città di Vienna
ulica Vienna št. 8 blizu južn. kolodvora je na novo urejeno. Sobe od K 1.50 dalje, sobe z dvema posteljama. Za gosp. trgovske potovalce posebne cene. —

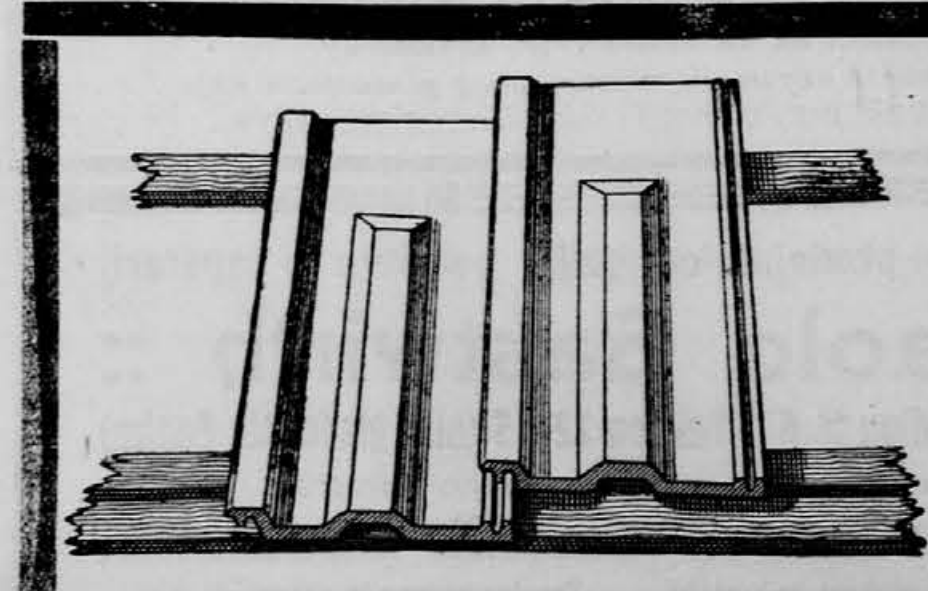
Guerrino Marcon
Trst - ulica Tivarnela št. 3
Telefon 16-64.
ZALOGA VSAKOVRSNEGA Ogija in Premoga.

Prodajalna slanine : In : delikates z buffetom
Alojzij Kranjc, Trst
ulica Sasića 22 (vogal ulice S. Giorgio 5)
Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. - Dezerina vina bela in ruđeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierja v Vipavi. Vaski dan kuhnsna gnjat, stanjska gnjat in raznovrstne slanine. Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

Pozor! Pozor!

OSTANKE
noskega in šenskega blaga, ki so se skupili tokom sezone, prodajam, dokler traja zaloga po znižanih cenah. Ne prezrite te prilike in zahtevajte potom dopisnico vzorce. RAZPOŠILJALNA TVRKA SUKNA
Franz Schmidt Jägerndorf 103
Avstrijska Šlezija.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
Dr. J. Čermák || V. Tuscher
:: zobozdravnik :: koncesij. zobni tehnik
.. TRST ..
ulica della Caserma št. 13, II. n.

F. P. Vidic & Comp. Ljubljana
TOVARNA ZAREZANIH STREŠNIKOV
ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno
zarezani strešnik - zakrivač
s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.
Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Strešnik-zakrivač se lahko pribije ali priveže na late.
Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.
Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. **SPRETNI ZASTOPNIKI SE IŠČEJO.**